

METİN AKTAŞ • Harput'taki Hayalet

METİN AKTAŞ 1956'da Dersim'in Ovacık ilçesinin Çayüstü (Mankirek) köyünde doğdu. Altı yıllık Tunceli Yatılı Lisesi'nde okurken siyasal faaliyetlerinden dolayı Hakkâri Lisesi'ne sürüldü. Burada *Hakkâri Halkın Sesi* gazetesine yazılar yazdı. Hakkâri'den de İzmir Urla Lisesi'ne sürülünce öğrenim hayatını sonlandırdı. Defalarca tutuklandı, hapis yattı. Doğduğu köy 1994 yılında güvenlik güçlerince yakılıp boşaltılınca zorunlu olarak Elazığ'a yerleşti. 1999 yerel seçimlerinde HADEP belediye başkan adayydı. 2007'de evi ve çalıştığı bakkal dükkânı bilinmeyen birileri tarafından yakıldı.

1986'dan beri eser veriyor. Romanları: *Munzur Efsanesi*, *Gerçek ve İşkence*, *Dersimli Bektaş*, *Acı Fırat Asi Fırat*, *Nişancı*, *Cennetin Ölümü* (2003 TUDEM Edebiyat Ödülü), *Dicle*, *Harput'taki Hayalet*, *Cefr*, *Son Derviş*, *Sürgün*.

İletişim Yayınları 1706 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 238

ISBN-13: 978-975-05-1001-4

© 2012 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2012, İstanbul

EDITÖR Müge Karahan

KAPAK Özge Güven

UYGULAMA Nurgül Şimşek

DÜZELTİ Remzi Abbas

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Çağaloglu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

METİN AKTAŞ

Harput'taki Hayalet

Tehcir Romanı

*Ey misafir sefa geldin
Harput'tan güzel şehir olmaz
Kimi gelir kimi gider
Harput kimseye mekân olmaz*

Birinci Bölüm

Yaşlı adam ayaklarını dizlerine kadar Hazar Gölü'nün buz gibi soğuk suyuna sokmuş, dalıp gitmişti; çevresinde kanat çırparak dolanan, ciyak ciyak bağırarak binlerce martının farkında bile değildi. Bir ölü gibi hareketsiz, Hazar Gölü'nün bugün hafif dalgalı olan mavi sularına bakıyordu. Onu büyüleyen, kendine çeken olağanüstü bir şey görmüş gibiydi. Çukurlarına gömülmüş, Hazar Gölü kadar mavi olan ihtiyar gözlerinden akan yaşlar, kar gibi beyaz ve uzun sakalından çiy damlaları gibi süzülerek Hazar Gölü'ne dökülüyordu. Yaşlı adamın başına doladığı eski, lime lime olmuş, kirli ve renkleri solmuş serpuşu omuzlarına düşmüş; yıllarca kesilmemiş, uzun ak saçları alınına dökülmüştü. Ardic ağacından bastonu kucagındaydı. Alnında başlayan derin, çirkin bir kılıç yarası, sol yanağını bir su arkı gibi ortadan ikiye bölmüştü. Seksen beş yaşında olan yaşlı adam, o kadar ince, o kadar zayıftı ki ayakta dolaşan bir kemik yığını andırıyordu.

Batmakta olan güneşin son ışıkları Hazar Gölü'nün suları üzerinde oynuyor; yarım ay gibi Hazar Gölü'nü sarmış, doğuma hazır hamile bir kadını andıran Hazar Baba Dağı'nın gölgesi ağır ağır koyulaşarak, büyüyerek, genişleyerek gölün kıylarından içlere doğru yayılıyordu. Karşı kıyıda bir kayık sessiz bir

gölge gibi gölün suları içinde dolanıyordu. Bir martı yaşlı adamın kafasına konunca, yaşlı adam daldığı düş âleminde kopup ayağa fırladı. Birkaç dakika şaşkın şaşkın çevresine bakındı. Sonra insan boyunu aşan yemyeşil ot ve çiçek denizi içinde kelebek tutmaya çalışan bir çocuk gibi ellerini açarak martıların yakalamaya çalıştı. Martılar da tanıdıkları yaşlı adamın kendilerine zarar vermeyeceğini biliyormuş gibi, yaşlı adamla oynama daldılar; yüzlerce martı hep birden, oğul arıları gibi toplu bir halde yaşlı adamın çevresinde dolanmaya başladılar. Martıların bu oyunu yaşlı adamın hoşuna gitti, kahkahalarla gülelerek martıları kovalamaya başladı; kendini bir çocuk gibi hissediyordu. Mutluydu.

“Baran!”

“Hı!” diye karşılık verdi yaşlı adam, martılarla oynadığı oyunu bırakarak birkaç dakika şaşkın bir şekilde, atların üzerinde duran zaptiyelere baktı. On, on beş kişiydiler, yanlarında da askere almak için topladıkları sekiz genç vardı. Gençlerin yaşları, on sekiz-yirmi arasındaydı. Hepsini tanıyordu yaşlı adam. Zaptiyelerin başında Çavuş Kerem vardı. Bir doksan boyunda, iri gövdeli, koca bir göbeği olan, çilli suratlı bir adamdı Çavuş Kerem. Çavuş Kerem aklını oynatmış gibi martılarla oyun oynayan yaşlı adamın haline kahkahayla güldü.

“Ne yapıyorsun sen Baran, delirdin mi?”

“Ne yaptığımdan sana ne?” diye Çavuş Kerem’e bağırdı yaşlı adam. Mavi gözleri çakmak çakmak parladı, hırçınlaştı. Yıllardır tanıdığı bu zaptiye başını hiç sevmiyordu, onu gördüğünde şeytan görmüş gibi oluyor, çılgına dönüyordu.

“Şaka yaptım canım, niye o kadar kızdın; istediğin kadar oynama martılarla, bana ne!”

“Ne arıyorsun buralarda sen?”

“Görüyorsun, askerlik yaşına gelmiş gençleri askere götürüyorum.”

“Götür götür öldürt!” diye bağırdı yaşlı adam; elindeki bastonuyla askere alınan gençleri göstererek. “Hiç mi Allah’tan korkmuyorsun? Biz büyütüyoruz siz öldürtüyorsunuz.”

“Yine başladın Baran... Ben ne yapayım, çok iyi biliyorsun ki

ben emir kuluyum,” dedi zaptiye başı Çavuş Kerem. Bozulmuştu, çilli suratı kıpkırmızı olmuştu.

“Sana kaç kez evimin çevresinde Azrail gibi dolaşma dedim!”

“Seni görmek için gelmedim.”

“Peki neden geldin? Köpeğin oğlu!” dedi yaşlı adam Çavuş Kerem’e yaklaşarak.

“Senin bir torunun var değil mi?”

“Uuuşş!” diye bağırarak birkaç adım geri sıçradı yaşlı adam. Sanki yüreğine keskin, zehirli bir hançer saplanmıştı. Bütün bedeni buz gibi soğudu. Bir an Hazar Baba Dağı’nın, Hazar Gölü’nün, ormanların, ağaçların, bütün dünyanın fıldır fıldır döndüğünü hissetti. Ayakta duramıyordu. Düşmemek için kollarını açtı, tutunacak bir yer aradı. Birkaç dakika yönünü bulmaya çalışan kör bir adam gibi dolandıktan sonra yere yığıldı. Zaptiye çavuşu Kerem, atından atlayarak yaşlı adamın yanına gitti, yaşlı adamın başını tutup kaldırdı. Atlarından inerek yaşlı adamın çevresinde toplanan zaptiyelere ve askere gidecek olan gençlere bakarak, “Sağ, bayılmış!” dedi.

“Ne oldu adama?” dedi orta boylu, tıknaz, kara tenli zaptiye. Kılıcını eline almış, silahını omzuna çapraz asmıştı. Kocaman kel kafasına oturttuğu fesi, onu sirkteki bir palyaço gibi gülünç bir hale sokmuştu.

“Torununu askere götüreceğimizi düşündü herhalde,” dedi Çavuş Kerem.

“Yazık!” dedi askere giden gençlerden biri. Ellerini eski, yamalı şalvarının cebine sokmuştu; ilk bakışta göze çarpan kepçe kulakları vardı.

“Ne yapalım efendim?”

“Göle atın, kendine gelsin,” dedi Çavuş Kerem.

“Gecikiyoruz,” dedi kısa boylu bir zaptiye. Kulaklarına değen uzun siyah bıyıkları, küçük, ela gözleri vardı. Eliyle Hazar Gölü kıyısında gökyüzüne dimdik yükselen, ormanlarla kaplı Hazar Baba Dağı’nın doruklarını kaplayan, kapkara, yağmur yüklü bulutları göstererek, “Yağacak,” dedi.